

Raahen kaupunki

Myllymäen asemakaava

Luontoselvitykset 2025

29.10.2025

TEKIJÄT

FM (biologi) Otso Valkeeniemi (maastoselvitykset, raportointi)

LuK (biologi) Heini Remes (maastoselvitykset, raportointi)

FM (biologi) Ella Kilpeläinen (laadunvarmistus)

Copyright © AFRY Finland Oy

Kaikki oikeudet pidätetään. Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman AFRY Finland Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

AFRY Finland Oy:n projektinumero on 101030645-001

Kannen kuva: Myllymäen entisen pellon niittyä ©Heini Remes/AFRY

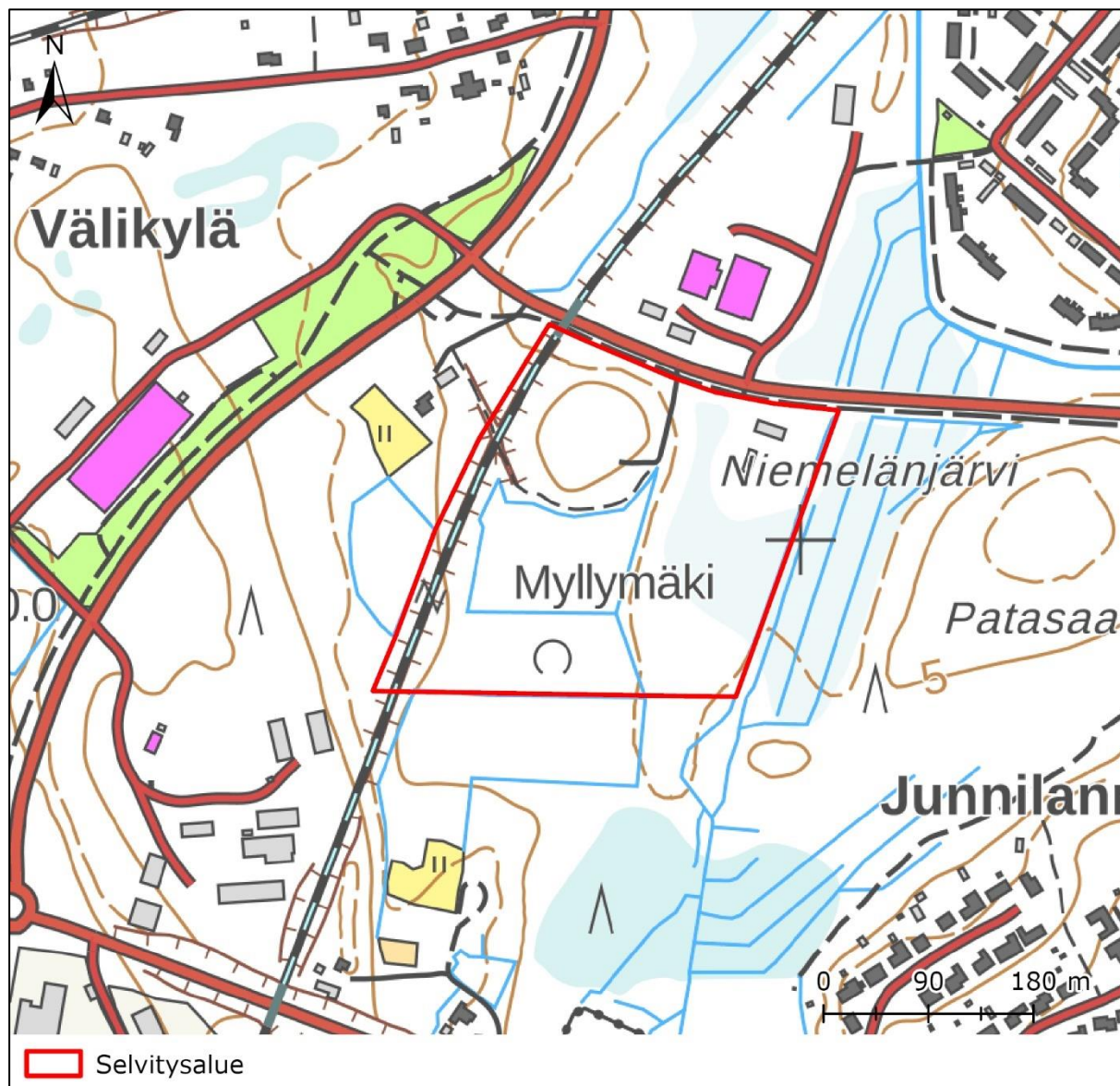
Kuvien pohjakartat ja -ilmakuvat: Maanmittauslaitoksen peruskartta-aineisto, avoin data 2025, ellei toisin mainita.

SISÄLLYS

TEKIJÄT	2
1 JOHDANTO	4
2 TYÖN KUVAUS	4
3 KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT	5
3.1 Aineisto ja menetelmät	5
3.2 Kasvillisuuden kuvaus	6
3.3 Huomionarvoiset havainnot	11
3.4 Vieraslajit	12
4 LEPAKOT	14
4.1 Tietoa lajiryhmästä	15
4.2 Aineisto ja menetelmät	16
4.3 Tulokset	18
5 PESIMÄLINNUSTO	18
5.1 Aineisto ja menetelmät	18
5.2 Tulokset	18
6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	20
7 LÄHTEET	21

1 JOHDANTO

Raahen kaupungissa sijaitsevalle Myllymäen alueelle on tehty Raahen kaupungin tilauksesta alueen kasvistoa ja eläimistöä sekä linnustoa kartoittavia luontoselvityksiä, joiden toteutusta ja tuloksia esitellään tässä raportissa. Selvityksistä saatua tietoa tullaan käyttämään hankkeen jatkosuunnittelussa. Selvitysalueen sijainti ja rajausta on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 1-1).

Kuva 1-1 Myllymäen selvitysalueen sijainti.

2 TYÖN KUVAUS

Myllymäen asemakaavan (Ak 254) suunnittelualueen rajaukseen sisältyy olemassa oleva tila Katajamäki, sekä kiinteistöön rajautuva osa rautatiealueesta. Asemakaavan laadinta koskee Raahen kaupungin Junnilanmäen Myllymäellä sijaitsevaa kiinteistöä 678-413-12-51 (tila Katajamäki, pinta-ala 6,942 ha), sekä osaa kiinteistöstä 678-871-1-6 (rautatiealue, pinta-ala noin 1,307 ha).

Suunnittelualue on osittain rakentamatonta. Tilalle Katajamäki on rakentunut sähköasema, joka on valmistunut vuonna 2023. Tilan viereen sijoittuu olemassa oleva sähköistetty

rautatiealue. Suunnittelualueen etelä – ja lounaispuolella on yhdyskuntateknisen huollon aluetta ja teollisuusaluetta, länsipuolella on rautatiealue ja suojaviheraluetta sekä asuin-kiinteistö. (Raahen kaupunki 2025)

Alue osoitetaan asemakaavalla osayleiskaavaa tarkentaen käyttötarkoitukseltaan energia-huollon alueeksi (EN). Raahen Energia Oy:llä on tavoitteena rakentaa alueelle ensimmäisessä vaiheessa kaukolämmöntuotantoon tarkoitettu sähkökattila sekä mahdollisesti lämpöpäkki. Asemakaavalla on lisäksi tarkoitus mahdollistaa tulevaisuudessa sähkön akkuvastojen, sähkön siirtoa palvelevien rakenteiden, kaukolämmön tuotantoa ja pumppausta palvelevia laitteiden ja laitosten rakentaminen, sekä energiaverkkojen rakentamisessa käytettävien rakennustarvikkeiden varastoiminen. Lisäksi varastoidaan kiinteitä-, neste-mäisiä- ja kaasumaisia polttoaineita. Sähkökattila ja mahdollinen lämpöpäkinvestointi on tarkoitus toteuttaa vuosina 2025–2026. (Raahen kaupunki 2025)

Kaavoitusta varten on tehty luontoselvityksiä AFRYn biologisten toimien kesällä 2025. Tiedot erillisselvityksiin tehdyistä maastoreelvityksistä on koottu alla olevaan taulukkoon (Taulukko 2-1). Kaikkien selvitysten yhteydessä selvitysalueelta havainnoitiin myös muille luontodirektiivin lajeille potentiaalisia elinympäristöjä (mm. liito-orava, viitasammakko). Selvitys on laadittu luonnonsuojelulain (9/2023) sekä Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön julkaiseman oppaan ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi” (Mäkelä ja Salo 2023) osoittamaa tasoa noudattaen. Luontoselvitysten menetelmät ja tulokset on kuvattu tarkemmin omissa luvuissaan. Kunkin luontoselvityksen raportin on laatinut siitä vastannut AFRYn biologi.

Taulukko 2-1 Hankkeeseen tehtyt luontoselvitykset.

Luontoselvitys	Maastokäyntien ajankohdat	Suorittanut
kasvillisuus ja luontotyytit	3.7.2025	LuK Heini Remes
pesimälinnusto	22.5. ja 6.6.2025	FM Otso Valkeeniemi
lepakot	30.7.2025	FM Otso Valkeeniemi

3 KASVILLISUUS JA LUONTOTYYTIT

3.1 Aineisto ja menetelmät

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä kartoitettiin kasvillisuuden yleispiirteet sekä arvokkaat luontotyyppikohteet ja huomionarvoiset kasvilajiesiintymät. Alueelle tehtiin maastokartoitus 3.7.2025. Erityistä huomiota kiinnitettiin seuraaviin kohteisiin:

- luonnonsuojelulain 64 ja 65 §:n suojellut luontotyytit
- vesilain 2:11 §:n suojellut vesiluontotyytit (lähteet, norot, lammet) ja 3:2 §:n koh-teet (purot)
- metsälain 10 §:n mukaiset metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt
- uhanalaiset luontotyytit (Kontula & Raunio 2018)
- uhanalaisten lajien (luonnonsuojeluasetuksen liite 4, Hyvärinen ym. 2019) ja luontodirektiivin IV liitteen lajien (luonnonsuojeluasetuksen liite 5, Nieminen & Ahola 2017) tunnetut ja potentiaaliset esiintymisalueet
- rauhoitettujen sekä alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymisalueet

- haitalliset vieraslajit (Vieraslajit.fi 2025)
- muut alueellisesti ja paikallisesti edustavat monimuotoisuuden kannalta huomion-arvoiset luontokohteet (mm. iäkkään puuston alueet, luonnontilaiset kosteikot, virtavesien ranta-alueet) (Kontula & Raunio 2018)

Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitysten lähtötietoina ovat olleet:

- Suojelullisesti huomioitavien ja eläinlajien esiintymätiedot. Tiedot tarkistettiin Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi -havaintotietokannasta (tietokantaote 22.4.2025). Havaintoja ei ollut lainkaan.
- Kartta- ja ilmakuva-aineistot, viranomaistahojen ylläpitämät karttapalvelut ja avoimet tietoaaineistot (GTK 2025, MML 2025, SYKE 2025).
- Metsäkeskuksen (2025) paikkatietoaineistoa metsälakikohteista (erityisen tärkeät elinympäristöt). Lähialueelle ei sijoittunut kohteita.
- Aiempi Raahen kaupungin alueelta keskeisten taajama-alueiden osayleiskaavaan tehty luontoselvitys (Suunnittelukeskus Oy 2004).

3.2 Kasvillisuuden kuvaus

Metsäkasvillisuusvyöhyke

Keskiboreaallinen, Pohjanmaa (3a)

Eliömaakunta

Keski-Pohjanmaa (KP)

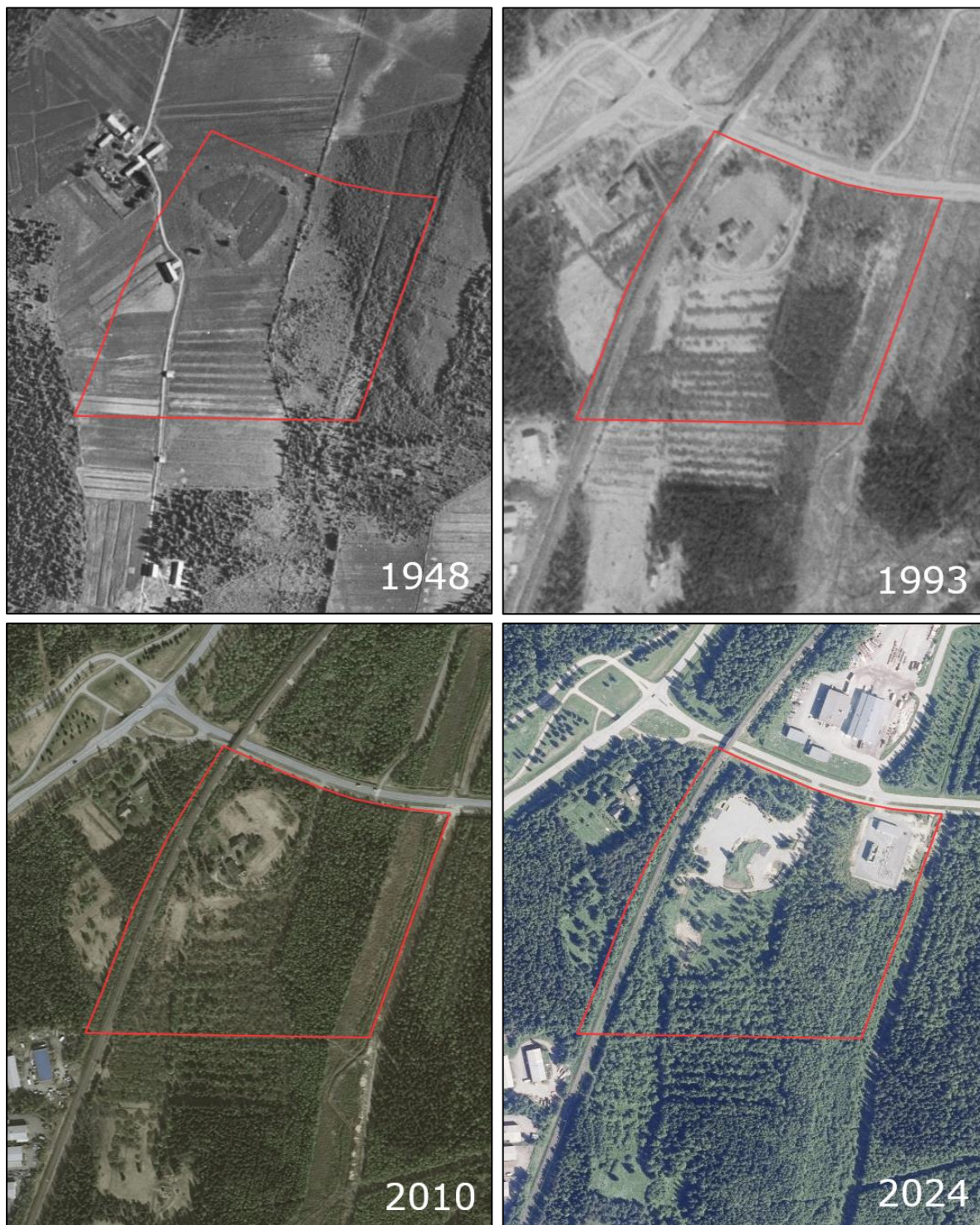
Suokasvillisuusvyöhyke

Suomenselän ja Pohjois-Karjalan aapasuot (3a)

Uhanalaisuusarviointivyöhyke

Etelä-Suomi

Noin puolet selvitysalueesta on entistä peltoa, jotka ovat vanhojen ilmakuvien (Kuva 3-1) perusteella olleet viljelyssä arviolta 1960-luvulle saakka, ja sen jälkeen vähitellen pensoituneet ja metsittyneet. 2020-luvulla puretun entisen tilan rakennusten paikalla on nykyisellään sorastettu tekninen huoltoalue. Itäpuoli selvitysalueesta on metsäinen ja sillä sijaitsee nykyään uusi, vuonna 2023 rakennettu sähköasema (Raahen kaupunki 2025).

Kuva 3-1 Selvitysalue historiallisissa ilmakuvissa (MML 2025).

Sähköaseman ympäristö, etenkin sen itäpuoli on hiekkapohjainen joutomaa, jolle on kasvanut kuivan niityn lajistoa (Kuva 3-2). Kenttäkerrosta peittää ensivilkaisulla valkoapila sekä pujo, mutta lajistossa on myös vaihtelua: mm. puna-apila, hiirenvirna, niittyhumala, siankärsämö, kissankello, päivänkakkara. Etelän puolella aseman takana kosteammassa ympäristössä esiintyvät mm. poimulehti, mesimarja, kultapiisku ja peltohanhikki. Kasvilajisto ei ole suojelullisesti arvokasta, mutta lajien kirjo on monipuolinen. Alue rajoittuu pohjoisesta tiehen sekä sen laitaajiin, jonka laitojen kasvillisuus on tavanomaista.

Kuva 3-2 Sähköaseman ympäristöä.

Sähköaseman eteläpuolella on korpisia ominaisuuksia omaava, tuore kangasmetsä (Kuva 3-3). Puusto on sekoitus tiheään kasvavaa, ohuehkoa kuusta sekä koivua ja sekapuuna kasvaa raitaa. Kenttäkasvusto on laikuittaisena kostean kasvupaikan sammalia ja kasvitomia painaumia, sekä pensaskerroksessa runsaasti pieniä pihlajan taimia. Varpuja on erittäin vähäisesti. Puusto ei ole iäkästä, mutta on saanut kehittyä luonnontilassa, mikä näkyy maastossa lahoina kantoina sekä maapuuna. Selvitysalueen itäisen laidan puusto puolestaan on nuorta ja harvaa.

Kuva 3-3 Sähköaseman eteläpuolista metsää selvitysalueen itäpuolella.

Selvitysalueen eteläosassa entisten peltojen alue kasvaa tiheänä lehtipuita: koivua, haapaa, raitaa ja pihlajaa (Kuva 3-4). Kenttäkerrosta peittää rehevänä ja korkeana kasvustona vuoroin mesiangervo ja vuoroin nokkonen. Paikoin on myös avoimempia kohtia (Kuva 3-5), joiden korkeakasvuinen niittylajisto käsittää myös kurjenjalkaa ja koiranputkea. Lähempänä junaradan törmää kasvaa myös iäkästä kuusta, haapaa, raitaa ja leppää, seassa myös järeitä puita sekä lahoa myös maapuuna. Radan laidassa pensakerroksena kasvaa lehtipuun taimien lisäksi punaherukkaa.

Kuva 3-4 Selvitysalueen entisen pellon lehtipuumetsää.

Kuva 3-5 Selvitysalueen entisen pellon ojanlaitaa.

Junaradan laidalla selvitysalueen länsipuolella kasvilajistossa on maitohorsmaa, koiranputkea, hiirenvirnaa, tesmaa sekä pajujen ja lehtipuiden taimia (Kuva 3-6).

Kuva 3-6 Junaradan laitaa selvitysalueen länsilaidalla.

Teknisen huollon alue selvitysalueen entisen tilan kohdalla on nykyisellään sorastettu ja laitaosien kotojen, sekä alueen keskellä olevan maaläjän, kasvillisuutta hallitsevat vieraslajit (kappale 3.4). Alueella kasvaa myös muutamia yksittäisiä komeita vanhoja kuusia, entisen tilan pihapuita luultavimmin (Kuva 3-7).

Kuva 3-7 Teknisen huollon aluetta.

3.3 Huomionarvoiset havainnot

Tilan entiselle pellolle on muodostunut suurehko, vielä pensaaton ja pääosin puuton tuore niitty, jossa erittäin monilajinen kukkiva kasvillisuus. Alueen ulottuvuus on hahmoteltu sen reunaojitusten mukaisesti alla olevalle kartalle (Kuva 3-8).

Kuva 3-8 Selvitysalueella sijaitsevan niityn laajuus.

Alueelle sijoittuu monenlaisia kasvupaikkoja niityllä olevasta sorastetusta ajoneuvourasta (Kuva 3-9) sen ojien laitojen kosteampiin kasvupaikkoihin (Kuva 3-10) sekä niiden väliselle entiselle peltomaalle, jossa vaihtelevat myös puiden ja pensaiden varjostamat sekä avoimemmat kohdat.

Lajistosta tavattiin maitohorsma, mesiangervo, timotei ja muita heiniä, puna-ailakki, kultapiisku, peltotaskuruoho, koiranputki, nokkonen, niittyleinikki, pujo, hiirenvirna, puna-apila, valkoapila, lemmikki, pelto-orvokki, peltoemäkki, siiankärsämä, piharatamo, päivänkakkara, nurmitädyke, ojakellukka, pelto-ohdake, kurjenpolvi, hierakat, peltosaunio, ruusu-ruoho, kirjopillike ja luultavasti puutarhakarkulaisena lehtosinilatva. Lajistosta ei tavattu uhanalaisia tai suojelullisesti huomioitavia lajeja. Haitallinen vieraslaji lupiini on kuitenkin levittäytynyt tännekin (kappale 3.4).

Kuva 3-9 Niityn kuivempaa osaa sillä olevan sorastetun uran päässä.

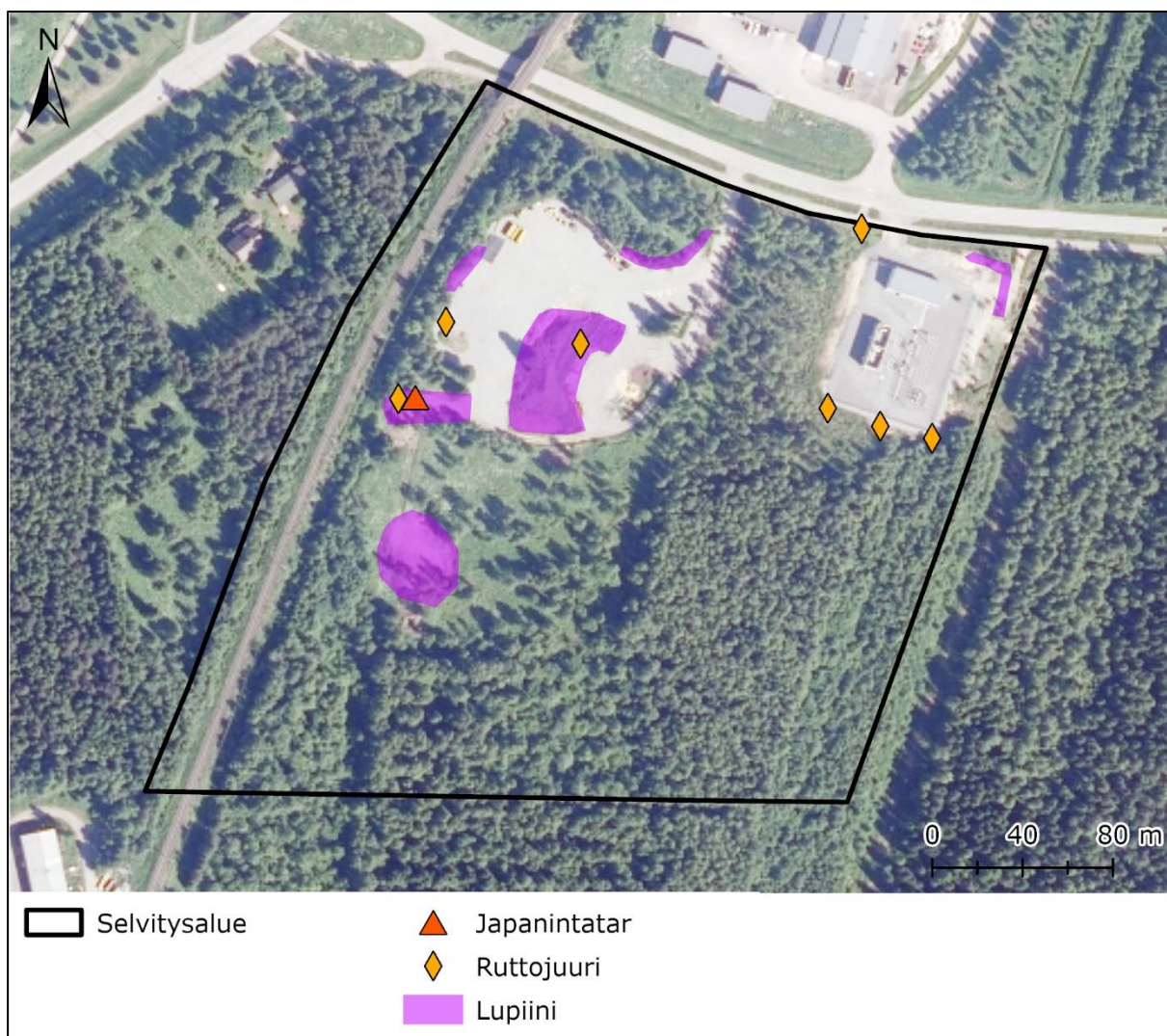

Kuva 3-10 Niityn reheväämpää osaa sen etelälaidassa.

3.4 Vieraslajit

Suomen vieraslajilaissa (1709/2015) ja -asetuksessa (1143/2014) on säädetty kansallisesti haitallisista vieraslajeista. EU:n vieraslajiluetteloon sisältyvät lajit on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:ssa. Vieraslajiluetteloihin kuuluvien lajien maahantuonti, kasvatus, myynti ja muu hallussapito sekä ympäristöön päästäminen on kielletty. Kiinteistönomistaja on velvollinen huolehtimaan haitallisten vieraslajien torjunnasta ja hävittämisestä omalla alueellaan.

Selvitysalueelta tehtiin paljon havaintoja Suomen luonnon monimuotoisuudelle haitallisista vieraslajeista. Esiintymien sijainnit on esitetty alla olevalla kartalla (Kuva 3-11). Komealupiini on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi, japanintatar taas on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella. Ruttojuuri on vieraslaji, jota ei ole säädetty haitalliseksi eli se ei kuulu kansalliseen eikä EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon. Kaikkia vieraslajeja koskee kuitenkin vieraslajilain mukainen ympäristöön päästämisen kiello ja siksi niihin on syytä suhtautua torjuvasti. Erityisesti lupiinia on valtava määrä selvitysalueella sijaitsevalla huoltoalueella (Kuva 3-12) sekä sen eteläpuolisella niittyalueella olevalla ajouran käänköpaikalla (Kuva 3-13). Lupiinin leviäminen edelleen niittyalueella sekä junaradan varteen, aiheuttaa merkittävän riskin lajin peittäessä todennäköisesti kokonaan siellä nykytilassa olevat luontoarvot, jolloin ne menetetään.

Kuva 3-11 Selvitysalueelta havaittujen vieraslajien esiintymäalueet.

Kuva 3-12 Lupiini ja ruttojuuri peittävät suuren alan maata selvitysalueella sijaitsevalla huoltoalueella.

Kuva 3-13 Selvitysalueella sijaitsevan niityn ajouran varrelle levittäytynyttä lupiinia. Etualalla kuvassa laaja lajistokirjo luonnonkukkia, joiden elintilaa lupiini valtaa erittäin tehokkaasti.

4 LEPAKOT

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat luonnonsuojelulain 69 §:n mukaan rauhoitettuja (LsL 9/2023). Lepakkolajimme kuuluvat myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajilistaan, joten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Suojeltuja ovat lisääntymispaikat, kesä-, kevät- ja syysaikaiset päiväpiilot sekä talvehtimispaikat. Suomen vuonna 1999 ratifioima Euroopan lepakoidensuojelusopimus

(EURO-BATS) velvoittaa osapuolimaita huolehtimaan lepakoiden suojelusta lainsäädännön kautta sekä lisäämällä tutkimusta ja kartoituksia. EUROBATS-sopimuksen mukaan lepakkoille tärkeitä ruokailualueita sekä siirtymä- ja muuttoreittejä tulee myös pyrkiä säästämään.

4.1 Tietoa lajiryhmästä

Suomessa esiintyvät lepakot saalistavat öisin ja lepäävät päivän suojaisessa paikassa. Kaikki Suomen lepakot ovat hyönteissyöjiä, ne saalistavat kesäöisin kaikuluotaamalla hyönteisiä ultraäänien avulla. Lepakot käyttävät kaikuluotausta myös lentäessään paikasta toiseen ja välttääkseen esteitä. Lepakkonaaraat muodostavat kesäisin esimerkiksi puunkoloihin tai rakennuksiin lisääntymisyhdyskuntia, joissa voi olla kymmeniä tai satoja yksilöitä. Koiraat pysyttelevät kesällä yksin tai korkeintaan pieninä ryhminä. Erityisen arvokkaita ovat yhdyskunnille sopivat päiväpiilot puiden koloissa, rakennuksissa, kallionkoloissa ja muissa suojaisissa paikoissa, sekä hyvät saalistusalueet riittävän lähellä päiväpiiloja. Hyviä saalistusalueita tai lentoreittejä ovat esimerkiksi vanhat kuusikot, erilaiset kosteikot, metsänreunat sekä teiden ja polkujen metsään muodostamat lentokäytävät. Loppukesästä lepakot levittäytyvät ravinnonhakuun erilaisiin ympäristöihin. Suomessa lepakot horrostaavat lokakuusta huhti-toukokuuhun suojassa esimerkiksi kivikasoissa ja kellareissa. Osa lepakkokannasta muuttaa etelämmäksi talvehtimaan.

Lähes kaikkien Suomessa esiintyvien 12 lepakkolajien esiintyminen on painottunut eteläiseen Suomeen. Näistä viittä tavataan yleisesti maamme etelä- ja keskiosissa ja loput ovat harvinaisia tai satunnaisvierailijoita, mutta toisaalta lepakoiden systemaattista tutkintaa on tehty Suomessa vielä varsin vähän. Hankealueen korkeuksilla tavataan pääasiassa Suomen yleisintä ja maailman pohjoisinta lepakkolajia, pohjanlepakkoa (*Eptesicus nilssonii*), mutta satunnaisesti alueella voi esiintyä myös vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiippa (*Myotis mystacinus*) ja isoviiksisiippa (*Myotis brandtii*). Vesisiipan ja isoviiksisiipan pohjoisimmat havainnot ovat napapiirin korkeudelta. Kaikkien edellä mainittujen lajien kannat on luokiteltu viimeisimmässä uhanalaisluokituksessa elinvoimaisiksi (LC) (Hyvärinen ym. 2019). Luonnossa lepakkolajit tunnistetaan niiden lajityypillisen ääntelyn ja äänen kuuluvuusalueen perusteella. Lajien äänen välisiä eroja on kuvattu alla olevassa taulukossa (Taulukko 4-1). Lepakkojen käyttämä äänitaajuus ylittää ihmisen kuuloalueen (20 kHz), minkä vuoksi havainnointiin tarvitaan ultraäänidetektoria, joka muuttaa ääntelyn kuultavaan muotoon.

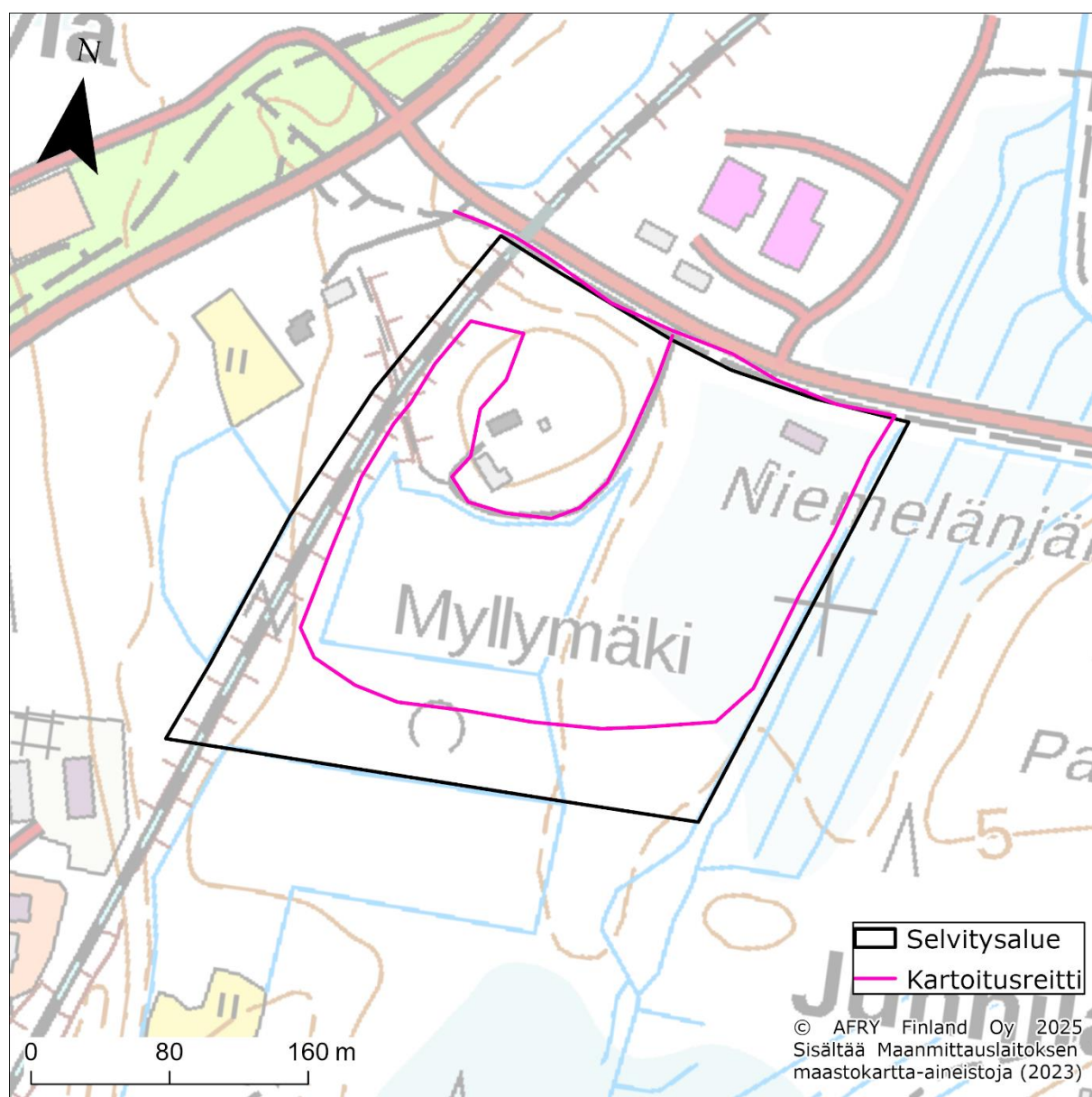
Taulukko 4-1 Suomessa tavattujen lepakkolajien yleisyys, kaikuluotausäänen kuuluvuus ja taajuudet sekä äänipulssien rytmi. Kuuluvuus kuvaa etäisyyttä, josta äänen saattaa havaita ja taajuus kilohertseinä vaihteluväliä, jolloin ääni kuuluu parhaiten. (SLTY 2024)

Laji	Yleisyys	Kuuluvuus	Taajuus	Rytmi
Pohjanlepakko (<i>Eptesicus nilssonii</i>)	I	50–80 m	28–32 kHz	maiskuttava 5 krt/s
Vesisiippa (<i>Myotis daubentonii</i>)	I	15–20 m	40–45 kHz	tikittävä 10 krt/s
Viiksisiippa (<i>Myotis mystacinus</i>)	I	15–20 m	45–50 kHz	rätisevä 10 krt/s
Isoviiksisiippa (<i>Myotis brandtii</i>)	I	15–20 m	45–50 kHz	tikittävä 10 krt/s
I = yleinen, II = harvalukuinen, III = satunnainen				

Pohjanlepakkoa tapaa metsäisessä kulttuurimaisemassa. Valoisien kesäöiden aikaan laji oleskelee metsissä, mutta siirtyy syyskesästä asutuksen tuntumaan. Pohjanlepakko välttelee laajoja aukeita ja metsien tiheikköjä. Yksilöt lähtevät liikkeelle hämärissä, usein laskevan auringon vielä valaistessa taivasta. Laji saalistaa aukioilla: tielinjoilla, parkkipaikoilla, hakkuuaukeilla tai pihalla. Päiväpiilo on ontossa puussa tai rakennuksessa. Talvisin laji horrosta luolassa, kivikossa, ontossa puussa, rakennuksessa tai kellarissa.

4.2 Aineisto ja menetelmät

Hankealueelle tehtiin yhden yön laajuinen lepakkoselvitys kesällä 2025. Kartointu tehtiin noudattaen Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen karttoitusohjetta (SLTY 2023). Vakiintuneesta menetelmästä poiketen kolmen maastokäynnin sijaan tehtiin vain yksi käynti. Selvitys suoritettiin 30.7. Selvityksen toteutti FM biologi Otso Valkeeniemi. Alueen pienen koon vuoksi koko alue pystyttiin kiertämään kokonaisuudessaan läpi. Selvityksessä käytetyt reitit on esitetty alla olevalla kartalla (Kuva 4-1).

Kuva 4-1. Lepakkoselvityksen karttoitusreitti selvitysalueella.

Alueelta pyrittiin tunnistamaan lepakoiden käyttämät alueet SLTY:n (2023) esittämän luokittelun mukaan:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka

Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty

- Hävittämiselle tai heikentämiselle on haettava lupaa ELY-keskukselta.
- Jos poikkeuslupa myönnetään, tulee lepakoiden aiheutuvaa haittaa pienentää esimerkiksi asentamalla korvaavia päiväpiilopaikkoja kuten pönttöjä.
- Suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon suojeltuun kohteeseen liittyvät lepakoiden käyttämät kulkureitit ja ruokailualueet.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti

Alueen arvo lepakoiden huomioitava maankäytössä (EUROBATS)

- Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.
- Tärkeä saalistusalue voi olla sellainen, jolla saalistaa monta lajia ja/tai alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä.
- Aluetta käyttävä laji on harvinainen tai harvalukuinen.
- Alue on todettu tai todennäköinen siirtymäreitti päiväpiilon ja saalistusalueen välillä.
- Jos siirtymäreitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti.
- Huomioidaan alueen lähellä sijaitsevat lisääntymis- ja levähdyspaikat.

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue

Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoiden

- Alue on lepakoiden käyttämä, mutta laji ja/tai yksilömäärä on pienehkö.
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa.
- Ei suosituksia EUROBATS-sopimuksessa.

Liian viileällä, tuulisella tai sateisella säällä lepakot eivät saalista aktiivisesti, sillä lepakoiden ravintonaan käyttämien hyönteisten lentoaktiivisuus vähenee. Tästä syystä havainnointi tehtiin sopivan tyynessä, poutaisessa ja lämpimässä säässä, jolloin lämpötila oli yli 15°C. Yleisenä suosituksena alimmaksi lämpötilaksi pidetään noin kuutta astetta. Lyhyttä sadekuuroa haitallisempi vaikutus lepakoiden liikkumisaktiivisuuteen voi olla sumulla.

Lepakoita etsittiin auringonlaskun ja -nousun välisenä aikana kiertelemällä selvitysalueella olevia teitä ja polkuja pitkin. Lepakoita havainnoitiin sekä visuaalisesti etsimällä saalistavia lepakkoita, että käyttämällä ultraäänidetektoria (Wildlife Acoustics EM3+), joka muuntaa lepakoiden kaikuluotausäänet ihmiskorvin kuultaviksi. Kartoitus tehtiin rauhallisesti kävelemällä alueen läpi, säännöllisesti pysähdellen, koska detektorin poimiman taustamelun (oksien ja heinikon rahina yms.) vuoksi lepakoiden äänten erottaminen vaikeutuu polkujen ulkopuolella liikuttaessa. Selvitysyönä sää oli lepakoiden havaitsemisen ja aktiivisuuden kannalta pääosin hyvä (lämpötila +15°C tai yli, tyyntä ja sateetonta).

4.3 Tulokset

Selvitysalueella ei tehty havaintoja lepakoista. Alueella ei ole lisääntymis- tai levähdyspaikoiksi soveltuvia rakennuksia, kivikasoja tai vanhoja kolopuita. Alue voi soveltua lepakoiden saalistusympäristöksi, etenkin entisen maatilan alueella, jossa on sopivan avointa saalistusympäristöä. Aluetta ei kuitenkaan pidetä lepakoille erityisen soveltuvana ympäristönä, eikä se erotu muusta ympäristöstä soveltuvuuden suhteen.

Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-palvelun havaintotietojen (tarkistettu 24.10.2025) perusteella hankealueelta ei ole tiedossa havaintoja lepakoista. Lähimmät havainnot on noin puolen kilometrin päästä Varvin alueelta, jossa on havaittu pohjanlepakko vuonna 2024.

5 PESIMÄLINNUSTO

5.1 Aineisto ja menetelmät

Pesimälinnustoselvityksen tarkoituksena on muodostaa yleiskäsitys selvitysalueen pesimälinnuston lajistosta ja runsaudesta sekä selvittää etenkin uhanalaisten, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajien tai muutoin suojelullisesti huomionarvoisten lintulajien (Neuvoston direktiivi 79/409/ETY, Lehikoinen ym. 2019) esiintyminen hankealueella ja tunnistaa mahdolliset linnustolle arvokkaat alueet.

Pesimälinnusto selvitettiin kiertolaskennalla. Kiertolaskenta suoritettiin linnustonseuran kartoituslaskennan havainnointiohjetta (Koskimies & Väisänen 1988) mukaillen siten, että laskentakierroksia oli kaksi. Maastokäynnit tehtiin touko-kesäkuussa, kartoituspäivät olivat 22.5. ja 6.6.2025. Kartoitukset tehtiin havainnoinnille otollisessa säässä aamuyöllä-aamulla ennen kello 10:00, jolloin linnut laulavat aktiivisesti ja ovat helpoiten havaittavissa. Selvitetävän alueen pienen pinta-alan vuoksi selvitys oli mahdollista toteuttaa niin, ettei mikään selvitetävän alueen osa jäänyt yli 50 metrin päähän kuljetusta reitistä. Pienen pinta-alan vuoksi kahden laskentakierroksen katsottiin riittävän alueella pesivän lajiston kattavaan selvittämiseen. Alue kuljettiin kävellen läpi ja maastossa tehdyt havainnot tallennettiin GPS-laitteelle.

5.2 Tulokset

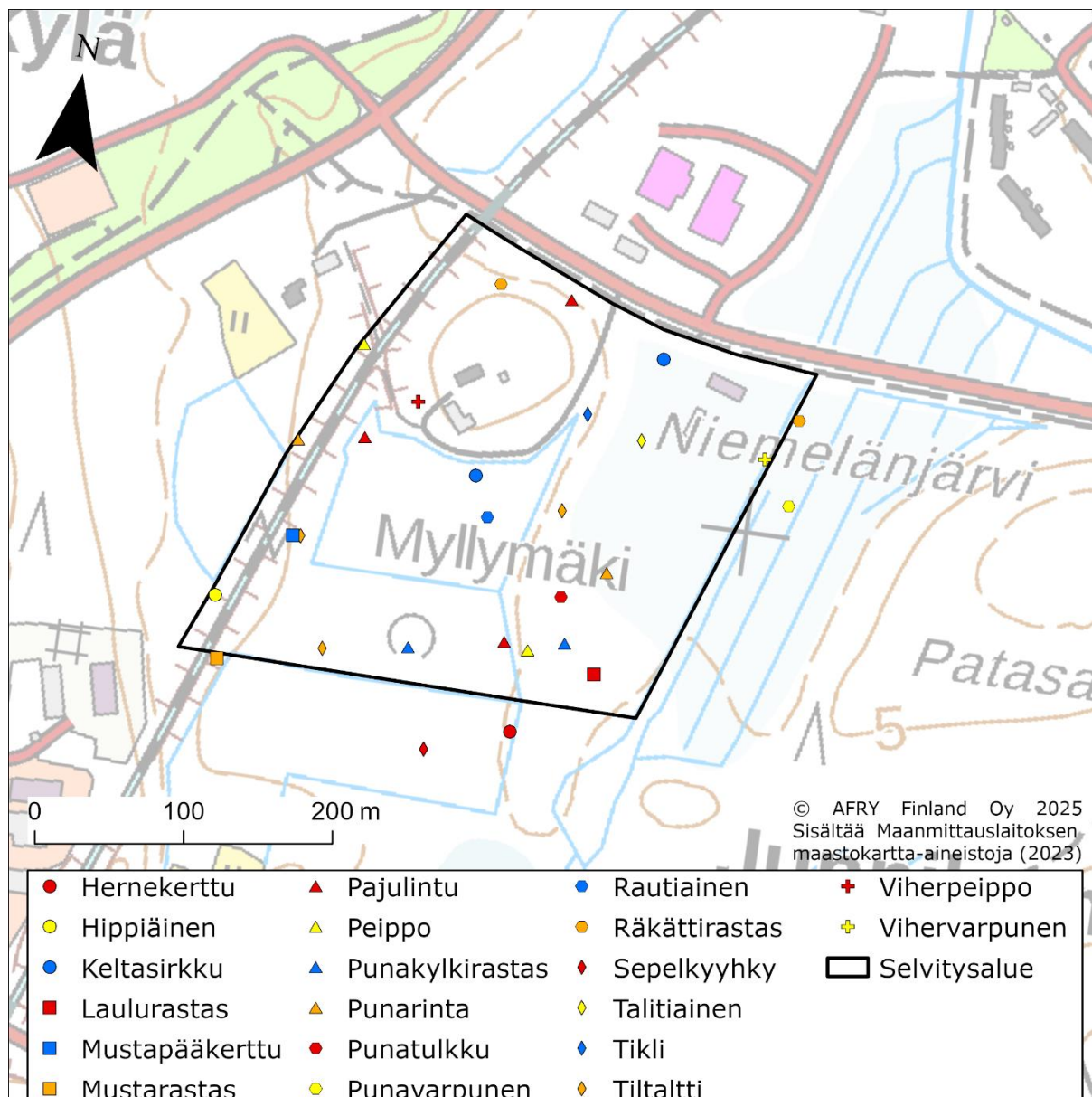
Alueella havaittiin 19 lajia, joiden tulkittiin pesivän alueella, tai joiden reviiriin alue kuuluu (**Taulukko 5-1, Kuva 5-1**). Alueen pesimälinnusto koostuu pääasiassa tyypillisistä metsän yleislajeista ja urbaanissa ympäristössä viihtyvistä lajeista. Havaituista lajeista yleisimpiä olivat pajulintu ja tilitalti, joita kumpaakin havaittiin kolme paria alueella. Muiden lajien osalta pesiviä pareja havaittiin 1-2.

Havaituista lajeista kaksi on suojelullisesti huomionarvoisia. Punavarpunen on uhanalaisluokituksestaan silmälläpidettävä (NT) ja viherpeippo erittäin uhanalainen (EN). Molempia havaittiin yksi pari alueella.

Selvitysalueen linnusto on selvityksen perusteella tyypillistä alueelle, joka on rehevää ja lehtipuuvaltaista. Tästä esimerkkeinä ovat selvityksessä havaitut punavarpunen ja mustapääkerttu, jotka viihtyvät lehtipuuvaltaisessa ympäristössä. Alueella havaittiin myös jou tomailla viihtyvänä lajina tikli. Pesimälinnustoselvityksen tulosten perusteella alueella ei ole merkittäviä linnustoarvoja.

Taulukko 5-1. Pesimälinnustoselvityksissä havaitut lintulajit ja parimäärät sekä lajien suojeluasema. Lyhenteet: EN = erittäin uhanalainen; NT = silmälläpidettävä (Lehikoinen ym. 2019); EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji, EVA = Suomen kansainväliset vastuulajit.

Laji	Suojelu	Pareja
Hernekerttu	-	1
Hippiäinen	-	1
Keltasirkku	-	2
Laulurastas	-	1
Mustapääkerttu	-	1
Mustarastas	-	1
Pajulintu	-	3
Peippo	-	2
Punakylkirastas	-	2
Punarinta	-	2
Punavarpunen	NT	1
Rautiainen	-	1
Räkättirastas	-	2
Sepelkyyhky	-	1
Talitiainen	-	1
Tikli	-	1
Tiltiltti	-	3
Viherpeippo	EN	1
Vihervarpunen	-	1

Kuva 5-1. Pesimälinnuston havaintopaikat selvitysalueella.

6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta selvitysalue on pääosin tavanomaista. Alueella sijaitseva niitty ei entisenä viljeltynä peltona edusta arvokkaita ja suojeltuja perinnebiotooppeja, mutta vastaavia runsaana kukkivia niittyjä ja ketoja on luontotyyppien ja lajiston säilymisen kannalta kuitenkin nykyisellään Suomessa aivan liian vähän. Monelle uhanalaiselle kasvi- ja hyönteislajille ne ovat ainoa mahdollinen elinympäristö. Viikatteella ja rai-vaussahalla käsiteltynä alue jatkaisi kukkimista luonnon monimuotoisuuden kannalta edustavana ja maisemallisesti varsin näyttävänä kohteena. Silmämääräisesti alue vaikuttaisi olevan helposti aidattavissa myös esimerkiksi lampaiden laidunnettavaksi, mikä ennallistaisi niittylajiston kasvupaikkoja.

Selvitysalueelta tehtiin paljon havaintoja vieraslajeista (Kuva 3-11) komealupiinista ja japanintatarest. Kiinteistönomistaja on velvollinen huolehtimaan haitallisten vieraslajien torjunnasta ja hävittämisestä omalla alueellaan. Erityisesti lupiin torjuntaan on syytä panostaa, jotta sen leviäminen niittyalueella saadaan estettyä.

Lepakoista ei tehty havaintoja selvitysalueella. Alueella ei ole muille luontodirektiivin liitteen IV lajeille potentiaalisia elinympäristöjä (mm. liito-orava, viitasammakko). Linnuston osalta alue on tavanomainen, eikä havainnoista ilmennyt mitään erityistä huomioon otettavaa. Selvitysalueella ei ole suurta painoarvoa Raahen seudun ekologisten yhteyksien verkostossa. Alue on ihmisen muokkaamaa aluetta. Lisäksi selvitysalue rajautuu junanraitaan ja tiehen, jotka ovat kulkuyhteyksiä hidastavia elementtejä.

7 LÄHTEET

92/43/ETY. Neuvoston direktiivi; luonnonvaraisten elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta; EYVL 1992 L 206.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019, s. 25–27. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. ISBN 978-952-11-4974-0.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Luontotyyppien punainen kirja. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 5/2018. Osat 1 ja 2.

Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019. Suomen lintujen uhanalaisuus.

Maanmittauslaitos (MML). 2025. Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Metsäkeskus 2025. Avoin metsätieto. Paikkatietoaineistot. Erityisen tärkeät elinympäristökuviot. <https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineistot>

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017: 1–278. Ympäristöministeriö.

Raahen kaupunki 2025. Myllymäen asemakaava (Ak 254) - osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), 21.3.2025

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. Putkilokasvit, sammalet, sienet ja jäkälät. <http://tun.fi/HBF.104519> (haettu 22.4.2025).

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys (SLTY) 2023. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Suomen ympäristökeskus 2025. Ladattavat paikkatietoaineistot. https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot#Y

Suunnittelukeskus Oy 2004. Raahen keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava - luontoselvitys ja merkittävien luontokohteiden inventointi.

Vieraslajit.fi 2025. Vieraslajiportaali. <http://vieraslajit.fi/>